Voor het permanent bijhouden van een aantal eensluitend verklaarde kopieën van elk dossier, onder andere voor de verdachten, zijn er te weinig bedienden en fotocopiemachines.

Tenslotte is er, volgens het parket, het probleem van de verwittiging van een magistraat telkens een politieman een verdachte vat. Vroeger werd een parketmagistraat pas na een eerste evaluatie uit zijn bed gebeld. Nu zal een Brusselse magistraat bijvoorbeeld geen oog meer moeten dichtdoen, aldus de woordvoerders.

Kortom, het parket klaagt over een berg aan dossiers voor te weinig personeel en materiaal. Op 1 december (de dag dat de nieuwe wet van kracht werd !) verscheen er in het Belgisch Staatsblad dan ook nog een aanvullende paragraaf 5 bij artikel 31.
Wordt vervolgd !

FRANS VERSCHUEREN
JOZEF GEBOERS

Parlement

Veroordeeld in Frankrijk, in België de gevangenis in... moet kunnen !!
De wet inzake overbrenging van gevonniste personen in de schijnwerpers

Een veroordeling tot gevangenisstraf houdt wel meer in dan alleen een beperking van de bewegingsvrijheid; zij betekent voor de meeste gevangenen ook een verschraling in hun emotionele contacten met partners, familie, vrienden e.d.m.
Dit weegt des te zwaarder door wanneer iemand ver van huis in het buitenland een gevangenisstraf moet ondergaan want dan is het voor familieleden en vrienden vaak totaal onmogelijk hem te bezoeken, zelfs als ze dat zouden willen.
De reclassering wordt ook niet geholpen wanneer de gevangene verblijft in een milieu, waarvan hij de taal niet begrijpt.

Af en toe komen dan ook bij de Liga brieven toe van gevangenen die zich in een dergelijke situatie bevinden of van hun familieleden met de vraag of er geen mogelijkheid bestond om de opgelegde straf in België uit te zitten. Tot voor kort kon deze vraag enkel negatief beantwoord worden.
Voor een aantal Belgen wordt thans de mogelijkheid geschapen om een in het buitenland opgelopen veroordeling in België uit te zitten. Terzelfdertijd krijgen bepaalde categorieën vreemdelingen de kans hun straf in eigen land uit te zitten.

België heeft namelijk het verdrag inzake de overbrenging van gevonniste personen geratificeerd en eveneens een wet goedgekeurd die de technische details van zo een overbrenging moet regelen.
Het Verdrag inzake de overbrenging van gevonniste personen werd in maart 1983 tussen de lidstaten van de Raad van Europa gesloten.
Dit verdrag heeft de bedoeling om personen, die in het buitenland veroordeeld zijn in bepaalde gevallen, de mogelijkheid te geven hun straf te ondergaan in het land waarvan zij onderdaan zijn. Deze wel wat vage term "onderdaan" moet door de verdragstaten zelf worden opgevuld.
De gevonniste persoon kan zelf "zijn wens te kennen geven" om naar zijn eigen staat te worden overgebracht, zowel aan de autoriteiten van de staat waar hij werd veroordeeld als aan die van zijn eigen staat. Enkel deze staten mogen de overbrenging vragen.
De overbrenging zal slechts kunnen doorgaan wanneer een aantal voorwaarden vervuld zijn:

- Een gevonniste persoon kan enkel worden overgebracht naar de staat waarvan hij onderdaan is.
Voor de E.G.-lidstaten geldt (krachtens het aanvullende overeenkomst van 25 mei 1987) de regel dat personen, die een vaste woonplaats hebben in een andere lidstaat, door deze staat met eigen onderdanen worden gelijkgesteld.
Aldus kan een in België veroordeelde Italiaan met vaste woonplaats in Frankrijk door de Belgische autoriteiten niet alleen naar Italië maar ook naar Frankrijk worden overgebracht.
Overigens beschouwde de Belgische regering reeds ieder persoon, die zijn vaste legale verblijfplaats in België heeft, als een onderdaan voor de toepassing van dit verdrag. Dit kan van belang zijn voor gevestigde vreemdelingen.

- het vonnis moet definitief zijn
- de gevonniste persoon moet met de overbrenging instemmen
- het feit waarvoor betrokkene veroordeeld

werd moet strafbaar zijn in de beide staten
- behalve in uitzonderingsgevallen, moet de gevonniste persoon nog tenminste zes maand van zijn straf uitzitten (deze voorwaarde komt niet in de Belgische wet voor)
- De beide staten moeten het over de overbrenging eens zijn. Volgens de Belgische wet zal alvast geen overbrenging worden toegestaan wanneer er ernstige redenen zijn om aan te nemen dat de toestand van de gevonniste persoon ongunstig dreigt te worden beïnvloed omwille van motieven die verband houden met zijn ras, zijn godsdienst of zijn politieke overtuiging.

De staten die partij zijn bij het verdrag dienen de personen, die voor overbrenging in aanmerking zouden kunnen komen, van het bestaan van die mogelijkheid op de hoogte te brengen. Indien de gevonniste persoon dan zijn wens tot overbrenging kenbaar maakt, moet de staat waarvan hij onderdaan is, hiervan op de hoogte worden gebracht.
De betrokken staten dienen de gevonniste persoon op de hoogte te houden van alle stappen die zij betreffende de overbrenging ondernemen en van het gevolg dat aan zijn verzoek wordt gegeven.

De staat waarnaar de gevonniste persoon overgebracht wordt, heeft een keuzemogelijkheid.
Hij kan de straf zoals ze werd opgelegd verder uitvoeren of ze omzetten in een straf die volgens zijn eigen recht voor het strafbaar feit voorzien is.
Wanneer hij zulks doet mag hij echter de strafrechtelijke positie van de gevonniste persoon niet verzwaren en moet hij de volledige periode van vrijheidsberoving die reeds door de gevonniste persoon ondergaan is in mindering brengen op de straf. Een vrijheidsstraf mag echter niet omgezet worden in een geldboete.

De Belgische wet opteert voor de gewone uitvoering van de vreemde veroordeling. De Belgische onderdaan die wordt overgebracht zal dus het gedeelte van de straf dat nog in het buitenland zou moeten worden ondergaan, in België moeten uitzitten.
Wanneer de in het buitenland uitgesproken straf naar haar aard en duur niet overeenstemt met de straf die in België voor dezelfde feiten wordt opgelegd (b.v. een criminele straf voor een misdrijf dat in België met een correctionele straf wordt bestraft) zal de Procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg de aanpassing van de straf vorderen. Dit systeem werkt slechts in één richting, want de straf mag niet worden verzwaard. Aldus zal een aanpassing niet mogelijk zijn wanneer voor feiten, die naar Belgisch strafrecht een misdaad opleveren, in het buitenland slechts een correctionele straf werd opgelegd.

In de uitvoering naar Belgisch recht heeft de Procureur des Konings een spilpositie. Wanneer een vreemde veroordeelde om zijn overbrenging verzoekt, wordt hij gehoord door de Procureur des Konings van de plaats van opsluiting. De Procureur brengt betrokkene in kennis van de gevolgen die uit zijn verzoek voortvloeien.
Betrokkene wordt bijgestaan door een raadsman zo hij hierin verzoekt of zo de procureur dit, gezien de mentale toestand of leeftijd van de gedetineerde, aangewezen acht.
Wanneer een Belgisch onderdaan wordt overgebracht wordt hij binnen de 24 uur na zijn aankomst in de strafinrichting voor de Procureur geleid. Deze kijkt de officiële stukken na en beveelt de onmiddellijke opsluiting of zijn plaatsing in de psychiatrische afdeling van de gevangenis, in afwachting van een beslissing van de Commissie ter Bescherming van de Maatschappij.
De eerste reacties op deze wet waren niet eenduidig positief te noemen. Artikel 10 van de uitvoeringswet bepaalt dat wanneer de buitenlandse straf of maatregel niet overeenstemt met die welke in België voor dezelfde feiten is bepaald, de Procureur de zaak aanhangig maakt bij de rechtbank van eerste aanleg die dan de straf aan de Belgische normen zal aanpassen.

De wet geeft echter nergens enige richtlijn aan de rechter over hoe de discrepantie tussen de Belgische en vreemde straf moet worden beoordeeld.
Heeft de verdediging nu het recht om een buitenmatig verschil in strafmaat op te werpen? Dergelijke vage omschrijvingen dienen de rechtszekerheid niet, aldus F. Thomas in Panopticon, die bovendien aanstipt dat te weinig rekening gehouden werd met de ervaringen in de Scandinavische staten en in Oost-Europa op dit gebied, (Panopticon 1990, pp. 272-276).
Wel positief te noemen is dat de Belgische wetgever eindelijk belangstelling toont voor

internationaal strafrecht.

FRANS VERSCHUEREN

Vragen en Antwoorden

Nieuwe gevangenis te Brugge (Senaat, 6 november 1990)

Senator de Clippele vroeg zich af waarom de bouw van een derde gevangenis in het Brussels gewest ter studie ligt, terwijl de nieuwe gevangenis te Brugge, die drie miljard heeft gekost, niet in gebruik is.

De minister antwoordde dat het vraagstuk van de geografische spreiding van de strafinrichtingen moet beschouwd worden in het licht van de plaats van de tenuitvoerlegging van de gevangenisstraffen. Het ministerie van Justitie probeert immers de gevangenisstraffen te doen uitvoeren in het gewest waar de veroordeelden hun familiale en sociale bindingen hebben. Dit gebeurt om hun reclassering te bevorderen, aldus Wathelet.

Volgens de minister beschikken de twee strafinrichtingen die in het Brusselse gewest gelegen zijn over een onvoldoende capaciteit om bovenstaande doelstelling te verwezenlijken. De overbevolking is er een chronisch verschijnsel geworden. Ter illustratie hiervan gaf Wathelet volgende cijfers: op 29 augustus 1990 bevonden zich in de gevangenis van Vorst 386 gedetineerden, terwijl ze maar een capaciteit van 282 heeft.

De minister van Justitie vond het bovendien niet wenselijk Franstalige gedetineerden naar de gevangenis te Brugge te sturen. Daarom werd er besloten om te Brussel een nieuwe strafinrichting op te richten (dit project maakt het voorwerp uit van een studie).

Verder verzekerde Wathelet dat op de begroting 1991 de nodige kredieten worden uitgetrokken voor de geleidelijke ingebruikname van de nieuwe strafinrichting te Brugge in de loop van 1991.

Uitbreiding van de staatsgevangenis te Antwerpen (Senaat, 27 november 1990)

Senator Erdman stelde aan justitieminister Wathelet een vraag i.v.m. de uitbreidingswerken uit te voeren op de gronden tussen de staatsgevangenis van de Begijnenstraat en de Aalmoezeniersstraat te Antwerpen. Hij wou weten of deze plannen effectief bestaan en dat ze kaderen in de uitbreiding en de renovatie van de staatsgevangenis te Antwerpen.

De senator vroeg zich ook af of de plannen gericht zijn op een uitbreiding van het aantal cellen (in het bijzonder tot uitbreiding van éénpersoonscellen) en in welke mate ze beantwoorden aan de Europese minimumregels. Dhr. Erdman stelt dat het principe "één gedetineerde per cel" (regel 14 van aanbeveling R (87) van het Comité van Ministers aan de lidstaten inzake de Europese gevangenisregels; zie Fatik nr. 39) in België blijkbaar niet wordt nageleefd.

De minister antwoordde dat zijn ministerie een renovatie-programma voor de gevangenis te Antwerpen aan de Regie der Gebouwen heeft overhandigd. Dit behelst zowel de behuizing van de gedetineerden als de aanpassing van de infrastructuur en de algemene diensten. Hiermee wil men zoveel mogelijk tegemoet komen aan het principe van één gevangene per cel (monocel), aldus Wathelet.

Omdat de verwezenlijking van dat programma binnen de grenzen van het gevangenisterrein op moeilijkheden (ruimte en toegang) stuit werd als alternatief de mogelijkheid nagegaan enkele aanpalende terreinen te verwerven. Het betreft hier volgens de minister slechts de studie van een optie. De realisatie ervan moet men volgens hem op lange termijn zien en deze doet geen afbreuk aan de vroeger gedefinieerde prioriteiten zoals:

- het verder zetten van de renovatie in verschillende oude inrichtingen met bijzondere inspanning voor verbetering van de hygiënische omstandigheden (Antwerpen, Gent, Vorst, Sint-Gillis, Ieper, Hoei, Nijvel, Bergen...)

- de voorziening van nieuwe gesloten inrichtingen te Sint-Hubert (200 plaatsen), Namen-Gembloux (150 plaatsen), Brussel (400 plaatsen), Leuven (200 plaatsen).
Het renovatieprogramma voorziet de uitbreiding van de éénpersoonscellen. Dit om het aantal meerpersoonscellen tot een minimum te beperken. Om tot een maximale verwezen-